

Dr. Kántás-Barcsai Katalin*:

Hogyan biztosítsuk ingóságainkat?

Ingatlanunk, hétköznapi tárgyaink nélkül el sem tudnánk képzelni a mindennapjainkat. Egy sajnálatos káresemény miatt azonban megeshet, hogy sürgős pótlásukra, vagy nagy összegű beruházásra lehet szükség. Ebben nyújthat anyagi segítséget az ingóságbiztosítás és a különleges ingóságbiztosítás.

Mikor lehet rá szükség?

Váratlan káresemény – mint például betöréses lopás, vihkár, tüzeset, beázás - bármikor bekövetkezhet, melynek során a vagyontárgyak elromolhatnak vagy megsemmisülhetnek. A háztartási eszközök, berendezési tárgyak és elektronikai eszközök egyidejű pótlása jelentős kiadással járhat, beszerzésük vagy javíttatásuk pedig hosszabb időt vehet igénybe.

Az ingóságok biztosítása általában a vagyonbiztosítások része, bizonyos esetekben azonban önállóan is lehet az ingóságokra biztosítást kötni. Ilyen eset lehet, ha a társasház biztosítása nem terjed ki az ingóságokra vagy nem saját tulajdonú az ingatlan. Megeshet az is, hogy egy albérlő által kivett lakás bútorozatlan, és a személyes tárgyai, értékei még nincsenek biztosítva. Amennyiben pedig értékes gyűjteménnyel, antik bútorral, ékszerrel, különleges üvegtárggyal vagy kerti bútorral rendelkezünk, abban az esetben is jó választás lehet az ingóságbiztosítás.

A biztosító kockázatviselése általában a biztosítottak tulajdonát képező, vagy általuk bérelt, kölcsönvett vagy megőrzésre átvett háztartási ingóságokra terjedhet ki. Az idegen tulajdonú vagyontárgyak, mint a vendégek vagyontárgyai, vagy a munkáltatótól munkavégzés céljából átvett vagyontárgy károsodása esetén csak akkor nyújtható biztosítási szolgáltatás, ha arra a biztosító kockázatvállalása kifejezetten kiterjed.

Káreseménynél a bizonyítási kötelezettség a biztosítottat terheli, vagyis a biztosítási esemény bekövetkezését és az azzal összefüggésben keletkezett kárt a fogyasztóknak kell alátámasztania. Éppen ezért célszerű folyamatosan dokumentálni az ingó és ingatlan vagyonunk meglétét.

Ha valami baj történik ingatlanunkban, akkor a káreseményt, annak esetleges elhárítását és a helyreállítást haladéktalanul be kell jelenteni a biztosítónak. A dokumentálást lehetőleg minél részletesebben, fényképpel, videofelvétellel érdemes elvégezni, mert a káresemény időpontjától távolodva a bizonyítás már egyre nehezebbé válik. Előfordulhat, hogy egy tüzeset következtében nemcsak a vagyontárgy, de a vásárlást igazoló bizonylat is megsemmisül. Ilyenkor a korábban készített mobiltelefonon vagy tárhelyen tartott családi fényképek, videók igazolhatják a tárgy káresemény előtti birtoklását, becsült értékét.

Ha a biztosító nem fizetne, akkor a mentesüléséhez szükséges tényeket és körülményeket viszont neki kell bizonyítania. Ilyen ok szokott lenni, ha a fogyasztó nem megfelelően jár el a kár megelőzésében, vagy enyhítésében, esetleg késedelmesen jelenti be a káreseményt.

A vagyonszerzési szerződés megkötésekor fontos átgondolni, hogy melyik vagyoncsoportba tartozik a biztosítandó ingóság. Az értéktárgyak, különleges ingóságok és az általános háztartási ingóságok vagyoncsoport biztosítási összegei ugyanis nem vonhatók egybe.

Mit nevezünk ingóságnak?

Minden olyan berendezési és használati tárgyat, ami a házban vagy a kertben található, könnyen eltávolítható, mozdítható és nem az épülethez tartozik.

1. Háztartási ingóságok

Ilyenek azok a szokásos mennyiségű vagyontárgyak, melyek egy átlagos háztartásban a mindennapokhoz, személyes használathoz szükségesek, s nem tartoznak a kockázatviselésből kizárt ingóságok közé. Ide tartozik minden nem beépített bútor (pl. asztal, szék, polc, ágy, kanapé), háztartási nagy- és kisgép (pl. kenyérpírító, vízforraló, vasaló, mosógép), elektronikai berendezés (pl. TV, számítógép), konyhai felszerelés (pl. pohár, tányér, evőeszköz, edény), világító berendezés, játék, ruha, cipő, táska, szerszám, lakástextil (függöny, szőnyeg, díszpárna) és minden egyéb lakberendezési vagy használati tárgy (pl. tükör, kép). A kerti bútorok is ingóságnak számítanak, de fontos tudni, hogy ezeket csak kiegészítő fedezettel védhetjük.

2. Értéktárgyak, kiemelt értékű ingóságok

A vagyontárgyakon belül külön kategóriát képeznek az értéktárgyak, valamint a kiemelt értékű ingóságok, amelyeknek az értéke minden esetben egyedileg állapítható meg. Ide sorolhatóak pl. az ékszerek, drágakövek, festmények, antik tárgyak, a kézi szövésű szőnyegek, valódi szőrmék, iparművészeti alkotások, a nagyobb értékű műszaki berendezések vagy esetleg egy értékes gyűjtemény darabjai.

Fontos szabály, hogy ezekre a vagyontárgyakra csak abban az esetben köthető ingósbiztosítás, ha állandóan lakott ingatlanban található, illetve az ingatlan vagy az értékek tárolása megfelel különféle egyedi biztonsági előírásoknak, védelmi szintnek. Nem minősül állandóan lakott épületnek a nyaraló, hétvégi ház vagy az olyan ingatlan, amelyben állandó jelleggel senki sem lakik, és a káresemény időpontjában a biztosított bizonyítottan nem tartózkodott az ingatlanban.

Az értéktárgyakra, különleges ingóságokra nem terjed ki a biztosító kockázatviselése, ha melléképületben, nem lakás céljára szolgáló helyiségben vagy szabadban tartva károsodnak. Nem minden hétköznapi értelemben vett ékszer minősül értéktárgynak, csak amelyik megfelel a biztosítási feltételekben meghatározottaknak. Az egyéb ékszerek általános háztartási ingóság kategóriaként vehetők figyelembe.

Mivel az újrabszerzési érték a legtöbb értéktárgy esetén nem érvényesíthető, a biztosító ez esetben a valószínű értéket veszi figyelembe. Ezeknek a vagyontárgyaknak az értékét nekünk kell felmárnunk, a biztosítási összeg meghatározásakor pedig lényeges, hogy ezeknek az értékét ne a háztartási ingóságok között szerepeltessük.

Mik azok a kiegészítő biztosítások?

Vagyonbiztosításunk mellé kiegészítő szolgáltatásokat is választhatunk, amelyek külön díj fizetése mellett, egyedi igényeinkhez igazodva nyújtanak biztosítási védelmet. Ilyen például a kerti bútorokra, kerékpárra vagy különleges üvegekre vonatkozó fedezet.

Jogvita elbírálása esetén fontos kérdés, hogy beszélhetünk-e olyan biztosítási eseményről, amelyre a biztosító kockázatvállalása kiterjed, a helyszíni kárkép igazolja-e a bejelentett biztosítási eseményt, s nincsenek-e a biztosítói kifizetést kizáró feltételek.

Utóbbira jó példaként szolgálhat az az eset, amikor egy viharban a kertben szabadban tárolt vagyontárgyak károsodnak. Ha ugyanis olyan tárgyat használunk a mindennapok során kerti bútorként, amely nem kültéri, hanem beltéri használatra készült, esetleg nem megfelelően tároltuk vagy rögzítettük, akkor a biztosító nem tud fizetni biztosításunk terhére.

A társasház által kötött biztosítás általában nem minden káreseményre nyújt fedezetet. Előfordulhat például, hogy az épület üvegezésére kötött biztosítás nem terjed ki az erkélyek, loggiák vagy annak oldalfalának üvegezéseiben keletkezett törés és repedés káraitra. Amennyiben a lakók a társasházi biztosítás kiegészítéseként csak háztartási ingóságokra kötnek biztosítási szerződést, akkor az említett példa szerinti esetben egyik biztosítás sem nyújt fedezetet az erkély üvegének törésére.

Ugyanez a helyzet állhat elő akkor is, ha az elektromos főzőlap, a zuhany berendezés vagy az akvárium üvegezésében történik törés vagy repedéskár. Ilyen vagyontárgyakra célszerű különleges üvegekre vonatkozó kiegészítő biztosítást kötni. A káreseményt követő helyreállítási munkák során érdemes figyelembe venni, hogy a biztosító csak a károsodott különleges üvegekkel, üvegezésekkel azonos méretű és üvegminőségű üvegezést téríti meg, a magasabb minőségű, fejlettebb technológiával készült drágább üveget azonban nem.

S végül: mi nem számít ingóságnak?

Minden olyan berendezési tárgy, amely közvetlenül a ház falaihoz van rögzítve, és csakis bontás vagy károkozás által lehet elmozdítani a helyéről, az ingatlan elválaszthatatlan részét képezi. Nem sorolható az ingóságok közé többek között a beépített bútor, a riasztóberendezés, a klímaberendezés és a beépített sütő sem. Ezek védelme tehát nem ingóságbiztosítással, hanem ingatlanbiztosítással lehetséges.

Ingóságaink, vagyontárgyaink megfelelő körültekintéssel való biztosítása különösen fontos, hogy ne akkor szembesüljünk a kizáró feltételekkel, „apró betűkkel”, amikor a baj már bekövetkezett.

** A szerző az Magyar Nemzeti Bankon belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja*

„Szerkesztett formában megjelent 2023. december 20-án a VG.hu oldalon.”